

Sygn. akt III AUz 66/15

POSTANOWIENIE

Dnia 27 marca 2015 r.

Sąd Apelacyjny – III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gdańsku

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSA Jerzy Andrzejewski (spr.)

Sędziowie: SA Michał Bober

SA Maria Sałańska-Szumakowicz

po rozpoznaniu w dniu 27 marca 2015 r. w Gdańsku

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z odwołania Stowarzyszenia (...) w (...) Oddział (...) w E.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w E.

o ubezpieczenie społeczne

na skutek zażalenia Stowarzyszenia (...) w (...) Oddział (...) w E. na zarządzenie Przewodniczącego w IV Wydziale Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Okręgowego w Elblągu z dnia 11 grudnia 2014 roku w przedmiocie zwrotu odwołania, sygn. akt IV U 602/14

postanawia:

uchylić zarządzenie.

Sygn. akt III AUz 66/15

UZASADNIENIE

Stowarzyszenie (...) w (...) Oddział (...) w E. - jako płatnik składek - złożyło szereg odwołań od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w E. ustalających podleganie obowiązkowym ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowemu i wypadkowemu oraz podstawę wymiaru składek na te ubezpieczenia i na ubezpieczenie zdrowotne. Przedmiotem każdej decyzji było ubezpieczenie z tytułu umów o prowadzenie i zakończenie cyklu wykładów. Odwołania zostały podpisane przez B. W. z zaznaczeniem stanowiska „Dyrektor Biura”.

Zarządzeniem z dnia 14 października 2014 r., doręczonym w dniu 23 października 2014 r., Sąd zobowiązał płatnika składek do uzupełnienia braków formalnych odwołania poprzez wykazanie umocowania dla B. W. do reprezentacji Oddziału Okręgowego w E. Stowarzyszenia (...) w Polsce, ewentualnie do podpisania odwołania i odpisów odwołania przez osoby uprawnione do reprezentacji, w terminie 7 dni pod rygorem zwrotu odwołania.

W odpowiedzi na zobowiązanie B. W. w dniu 30 października 2014 r. przedłożyła pełnomocnictwo z dnia 7 kwietnia 2014 r. udzielone jej, jako Dyrektorowi Biura Zarządu Oddziału Okręgowego w E. Stowarzyszenia (...) w Polsce (dalej (...)) oraz Z. G. jako Prezesowi Zarządu Oddziału Okręgowego w E. (...) przez Prezydium Zarządu Głównego Stowarzyszenia (...) w Polsce (k. 20), zawierające umocowanie m. in. do składania i przyjmowania w imieniu Stowarzyszenia (...) w Polsce, wiążących Stowarzyszenie oświadczeń woli oraz dokonywania czynności faktycznych w enumeratywnie wyliczonych sprawach z zakresu zarządzania majątkiem i prowadzenia gospodarki finansowej oraz

bieżącej działalności Stowarzyszenia. Pełnomocnictwo nie zawiera umocowania do występowania w postępowaniu administracyjnym i sądowym. Jednocześnie B. W. przedłożyła pełnomocnictwo z dnia 21 października 2014 r. udzielone przez Zarząd Główny Stowarzyszenia (...) w Polsce Z. G. – Prezesowi Zarządu Oddziału Okręgowego E. (...), M. C. – wiceprezesowi Zarządu Oddziału Okręgowego E. (...) oraz B. D. Biura Zarządu Oddziału (...) (k. 19), obejmujące umocowanie do występowania w imieniu Stowarzyszenia (...) w (...) Oddział w E. we wszystkich sprawach przed sądami powszechnymi, administracyjnymi, a także innym organami orzekającymi oraz organami egzekucyjnymi.

Zarządzeniem z dnia 11 grudnia 2014 r. Przewodniczący w IV Wydziale Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Okręgowego w Elblągu zwrócił odwołanie Stowarzyszenia (...) w (...) Oddział (...) w E. (sygn. akt IV U 603/14) przyjmując, że złożone pełnomocnictwo jest niewystarczające do wykazania uprawnień B. W. do reprezentacji skarżącego. W uzasadnieniu zarządzenia wskazano, że zgodnie z art. 89 § 1 k.p.c. pełnomocnik jest obowiązany przy pierwszej czynności procesowej dołączyć do akt sprawy pełnomocnictwo z podpisem mocodawcy lub wierzytelny odpis pełnomocnictwa wraz z odpisem dla strony przeciwnej. Z kolei art. 87 § 1 kpc wymienia kto może być pełnomocnikiem podmiotów innych niż osoby prawne; zaś w § 2 kto pełnomocnikiem osoby prawnej lub przedsiębiorcy, w tym nieposiadającego osobowości prawnej. W świetle powyższych regulacji B. W. nie wykazała, aby była adwokatem lub radcą prawnym albo pracownikiem skarżącego. Nie twierdziła też, a tym bardziej nie udowodniła, że pozostaje z płatnikiem składek w stałym stosunku zlecenia. Wprawdzie sprawuje zarząd interesami płatnika składek, jednak nie w zakresie wykonania umów dotyczących szkoleń, którego to zakresu dotyczy niniejsza sprawa. Pełnomocnictwo złożone do sprawy IV U 608/14 (jego kopię dołączono do akt niniejszej sprawy), bardzo szczegółowo określa zakres zarządu powierzonego B. W., przy czym co do większości rodzajów umów uprawnienie do reprezentacji dotyczy nie tylko zawierania, ale i rozwiązywania oraz zmiany takich umów, natomiast w odniesieniu do tych umów, które za przedmiot mają szkolenia, zakres umocowania zawężono do składania ofert i zawierania tego rodzaju umów. Tak więc, nawet jeśli B. W. faktycznie prowadziła w imieniu skarżącego czynności związane z wykonaniem umów dotyczących szkoleń, działała w tym zakresie bez stosownego umocowania. W doktrynie i orzecznictwie jednolicie przyjmuje się, że osoba sprawująca zarząd majątkiem strony może być pełnomocnikiem procesowym jedynie w sprawach, które wchodzą w zakres zarządu tym majątkiem i nie może to być zarząd ograniczony tylko do zastępowania mocodawcy przed sądem w jego sprawach. Artykuł 87 k.p.c. ma charakter bezwzględnie obowiązujący i nie może być obchodzony ani przez sąd, ani przez strony, a do tego prowadziłyby akceptowanie udziału w postępowaniu osób ustawowo nieupoważnionych do występowania w charakterze pełnomocnika procesowego (por. np. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 30 sierpnia 1971 r., III CRN 118/71, Informacja Prawnicza 8/1971, poz. 11; uchwała Sądu Najwyższego z dnia 25 lipca 1978 r., III CZP 43/78, OSNC 3/1979, poz. 46; uchwała 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 8 lipca 2008 r., III CZP 154/07, OSNC 12/2008, poz. 133; teza 5. w Komentarzu do art. 87 k.p.c. K. Knoppka w SIP Lex). Taka właśnie sytuacja występuje w niniejszej sprawie. B. W., która podpisała odwołanie, nie jest uprawniona do reprezentowania płatnika składek w procesie cywilnym. Przy tym, mimo stosownego zobowiązania, we wskazanym terminie tygodniowym odwołanie nie zostało podpisane przez inne osoby, które byłyby do takiego reprezentowania skarżącego uprawnione. Powyższe musiało skutkować zarządzeniem o zwrocie odwołania.

Zażalenie na zarządzenie Przewodniczącego o zwrocie odwołania wywiodło Stowarzyszenie (...) w (...) Oddział (...) w E., wnosząc o jego uchylenie i rozpoznanie sprawy oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz ubezpieczonego kosztów postępowania. W uzasadnieniu odwołania podniesiono, iż B. W. jest zatrudniona, jako dyrektor biura Stowarzyszenia (...) w (...) Oddział (...) w E.. Nadto Stowarzyszenie działalność szkoleniową wykonuje, jako Niepubliczna P. (...) Ustawicznego zarejestrowana w Urzędzie Miejskim w E.. Zgodnie ze statutem tej jednostki organem placówki jest dyrektor - B. W.. Wykłady i szkolenia Stowarzyszenie prowadzi tylko w ramach działalności Niepublicznej P. (...) Ustawicznego. Odwołanie dotyczy ustalenia podlegania obowiązkowemu ubezpieczeniu społecznemu wykładowców, którzy wykonywali umowy, w ocenie skarżącego o dzieło, właśnie na rzecz tego podmiotu. Dlatego też B. W. jest upoważniona do reprezentowania skarżącego przed sądem, a zaskarżone zarządzenie winno być uchylone.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Zażalenie Stowarzyszenia (...) w (...) Oddziału (...) w E. skutkuje uchyleniem zaskarżonego zarządzenia Przewodniczącego o zwrocie odwołania.

Kontrowersyjna w niniejszej sprawie okazała się kwestia właściwego wykazania uprawnienia do reprezentacji odwołującego się Stowarzyszenia (...) w (...) Oddziału (...) w E.. Odwołanie od zaskarżonej decyzji ZUS Oddział w E. z dnia 27 maja 2014 r. podpisane bowiem zostało samodzielnie przez B. W. ze wskazaniem na funkcję Dyrektora Biura (k. 4).

Na wstępie należy przypomnieć, że strony i ich organy lub przedstawiciele ustawowi, jak stanowi art. 86 k.p.c., mogą działać przed sądem osobiście lub przez pełnomocników.

Stosownie do treści art. 67 ust. 1 k.p.c. osoby prawne oraz jednostki organizacyjne, o których mowa w art. 64 § 1¹ k.p.c., dokonują czynności procesowych przez swoje organy albo przez osoby uprawnione do działania w ich imieniu. Przepis art. 68 k.p.c. wymaga, aby przedstawiciel ustawowy, organy oraz osoby wymienione w art. 67 k.p.c. wykazały swoje umocowanie dokumentem przy pierwszej czynności procesowej.

Art. 16 ust. 1 pkt 1 Statutu Stowarzyszenia (...) w Polsce z dnia 23 stycznia 2009 r. (k. 21 akt sprawy III AUz 54/15 dotyczącej tożsamej kwestii) wskazuje, że organami okręgowymi Stowarzyszenia są: a) okręgowe zjazdy delegatów, b) zarząd oddziału okręgowego, c) okręgowa komisja rewizyjna, d) okręgowy sąd koleżeński. Do właściwości organów okręgowych władz Stowarzyszenia należą wszystkie sprawy – w zakresie prowadzenia działalności Stowarzyszenia na terenie oddziału okręgowego – nie zastrzeżone dla organów naczelnych władz Stowarzyszenia (art. 31 ust. 1 statutu). W szczególności Prezydium Zarządu Oddziału Okręgowego reprezentuje Stowarzyszenie na terenie oddziału okręgowego i działa w jego imieniu w zakresie posiadanych kompetencji. Prezydium Zarządu Oddziału Okręgowego składa się z prezesa, jednego lub dwóch wiceprezesów, sekretarza i skarbnika (art. 37 ust. 1 statutu).

Nie ulega wątpliwości, iż B. W. nie podpisała odwołania działając w charakterze Prezydium Zarządu Oddziału, albowiem nie wykazano, aby sprawowała jakąkolwiek z wyżej wymienionych funkcji, wchodząc w skład Prezydium, a nadto działanie Prezydium jednoosobowo zostało dopuszczone tylko na podstawie stosownego upoważnienia Prezydium przy przyjmowaniu i zwalnianiu pracowników (art. 37 ust. 3 statutu).

W konsekwencji, umocowania B. W. do reprezentowania odwołującego się należy poszukiwać na gruncie przepisów regulujących udzielenie pełnomocnictwa procesowego.

Stosownie do treści art. 87 § 1 k.p.c. pełnomocnikiem może być adwokat lub radca prawny, a w sprawach własności przemysłowej także rzecznik patentowy, a ponadto osoba sprawująca zarząd majątkiem lub interesami strony oraz osoba pozostająca ze stroną w stałym stosunku zlecenia, jeżeli przedmiot sprawy wchodzi w zakres tego zlecenia, współuczestnik sporu, jak również rodzice, małżonek, rodzeństwo lub zstępni strony oraz osoby pozostające ze stroną w stosunku przysposobienia. Przepis § 2 zd. 1 omawianego przepisu stanowi zaś, iż pełnomocnikiem osoby prawnej lub przedsiębiorcy, w tym nieposiadającego osobowości prawnej, może być również pracownik tej jednostki albo jej organu nadrzędnego. Przepis art. 89 § 1 k.p.c. wskazuje, że pełnomocnik jest obowiązany przy pierwszej czynności procesowej dołączyć do akt sprawy pełnomocnictwo z podpisem mocodawcy lub wierzitelny odpis pełnomocnictwa wraz z odpisem dla strony przeciwnej.

Uwadze Przewodniczącej uszła okoliczność, iż B. W. może reprezentować odwołującego się na podstawie art. 87 § 2 k.p.c. jako pracownik. Świadczy o tym treść zobowiązania do wykazania umocowania do reprezentowania Stowarzyszenia (...) w (...) Oddziału (...) w E.. Nie zobowiązano natomiast wnioskodawcy do wykazania – jako podstawy pełnomocnictwa procesowego – istnienia stosunku pracy pomiędzy B. W. a Stowarzyszeniem (...) w (...) Oddziałem w E..

W odpowiedzi na powyższe zobowiązanie do wykazania umocowania B. W., jako D. Biura, przedłożyła pełnomocnictwo z dnia 7 kwietnia 2014 r. udzielone jej jako Dyrektorowi Biura Zarządu Oddziału Okręgowego w E. (...)P oraz Z. G. jako Prezesowi Zarządu Oddziału Okręgowego w E. (...)P przez Prezydium Zarządu Głównego

Stowarzyszenia (...) w Polsce (k. 22). Pełnomocnictwo zawiera umocowanie m. in. do składania i przyjmowania w imieniu Stowarzyszenia (...) w Polsce, wiążących Stowarzyszenie oświadczeń woli oraz dokonywania czynności faktycznych w enumeratywnie wyliczonych sprawach z zakresu zarządzania majątkiem i prowadzenia gospodarki finansowej oraz bieżącej działalności Stowarzyszenia. Pełnomocnictwo nie zawiera umocowania do występowania w postępowaniu administracyjnym i sądowym. Nadto, w zakresie umów dotyczących usług szkoleniowych i wydawniczych, przedmiotowe pełnomocnictwo upoważnia jedynie do składania ofert i zawierania umów. Co więcej, jest ono, co wyraźnie wynika z jego treści, pełnomocnictwem łącznym, udzielonym B. W. i Z. G.. Oznacza to, że pełnomocnictwo z dnia 7 kwietnia 2014 r. nie stanowi podstawy do reprezentowania odwołującego się w niniejszym postępowaniu przez B. W..

W wykonaniu zobowiązania, o którym mowa powyżej, B. W. przedłożyła również pełnomocnictwo z dnia 21 października 2014 r. udzielone przez Zarząd Główny Stowarzyszenia (...) w Polsce Z. G. – Prezesowi Zarządu Oddziału Okręgowego E.(...)P, M. C. – wiceprezesowi Zarządu Oddziału Okręgowego w E.(...)P oraz B. D. Biura Zarządu Oddziału Okręgowego w E.(...)P (k. 21). Pełnomocnictwo obejmuje umocowanie do występowania w imieniu Stowarzyszenia (...) w (...) Oddział w E. we wszystkich sprawach przed sądami powszechnymi, administracyjnymi, a także innym organami orzekającymi oraz organami egzekucyjnymi.

Z przepisu art. 42 ust. 2 Statutu Stowarzyszenia (...) w Polsce z dnia 23 stycznia 2009 r. wynika, iż do nabywania, zbywania i obciążania ruchomości wchodzących w skład majątku Stowarzyszenia oraz zawierania umów, udzielania pełnomocnictw i składania oświadczeń woli we wszelkich sprawach majątkowych Stowarzyszenia upoważnione jest Prezydium Zarządu Głównego oraz z wyjątkiem spraw określonych w ust. 1 (nabywania i obciążania nieruchomości, udzielania poręczeń i ustanawiania zabezpieczeń na nieruchomościach i ruchomościach wchodzących w skład majątku Stowarzyszenia) upoważnione są także w swoim zakresie prezydium zarządów oddziałów okręgowych. Prezydium zarządów oddziałów okręgowych w zakresie dotyczącym jednostek organizacyjnych podległych zarządom oddziałów okręgowych, mogą swe uprawnienia przenieść, w drodze stosownej uchwały, na kierownictwa tych jednostek.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, z treści powyższego przepisu wynika, iż pełnomocnictwa do reprezentowania odwołującego się w postępowaniu sądowym w niniejszej sprawie powinno udzielić Prezydium Zarządu Oddziału Okręgowego w E. SKwP. Przedmiot niniejszej sprawy wchodzi bowiem w zakres właściwości Zarządu Oddziału Okręgowego, określony w art. 36 statutu. Nie można przy tym tracić z pola widzenia, iż pełnomocnictwo może być udzielone tylko osobowemu wymienionym w art. 87 § 1 k.p.c., a zatem konieczne jest jednoczesne wykazanie, iż osoba, której udzielono pełnomocnictwa, mieści się w zakresie podmiotowym tego przepisu.

Należy też wyjaśnić, że w postępowaniu sądowym odwołanie od decyzji organu rentowego nie jest pozwem, a jedynie pełni jego rolę (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 19 czerwca 1998 r., II UKN 105/98, OSNAPiUS 1999 r., nr 16, poz. 529). Odwołanie wszczyna postępowanie sądowe i jest przy tym szczególnym pismem procesowym, które podlega rygorom przewidzianym w art. 477¹⁰ § 1 k.p.c. Zgodnie z tym przepisem odwołanie powinno zawierać oznaczenie zaskarżonej decyzji, określenie i zwięzłe uzasadnienie zarzutów i wniosków oraz podpis ubezpieczonego albo jego przedstawiciela ustawowego lub pełnomocnika. Przewodniczący lub wyznaczony przez niego sędzia dokonując wstępnego badania sprawy ustala, czy pismo wszczynające postępowanie sądowe spełnia niezbędne wymagania, pozwalające nadać mu dalszy bieg (art. 467 § 1 k.p.c.). Pamiętać przy tym należy, że w myśl art. 467 § 3 k.p.c. po wstępnym badaniu sprawy przewodniczący wzywa do usunięcia braków formalnych pisma tylko wówczas, gdy braki te nie dadzą się usunąć w toku czynności wyjaśniających.

W doktrynie i orzecznictwie zgodnie przyjmuje się, że skoro stosownie do treści art. 126 § 1 k.p.c. warunkiem formalnym pisma procesowego wniesionego przez pełnomocnika jest dołączenie do niego pełnomocnictwa, jeżeli wcześniej nie zostało złożone, to niezachowanie tego warunku uzasadnia zastosowanie przez przewodniczącego przepisu art. 130 k.p.c. (por. np. postanowienia Sądu Najwyższego z 25 lutego 1998 r., II UZ 4/98, OSNAPUS 1999 r., nr 6, poz. 228; z 17 marca 1999 r., II UZ 30/99, OSNAPUS 2000 r., nr 20, poz. 776 oraz z 26 kwietnia 2001 r., II CZ 10/01).

Sąd Najwyższy w kilku orzeczeniach dał wyraz temu, że do dochowania warunków formalnych pisma procesowego nie wystarcza złożenie przez pełnomocnika dowolnego pełnomocnictwa, lecz musi to być dokument pełnomocnictwa odpowiadający niezbędnym wymaganiom przypisanym dla pełnomocnictwa procesowego, z którego wynika upoważnienie do działania w imieniu strony w danej sprawie. Jeżeli wymaganie to nie jest spełnione, ma zastosowanie art. 130 k.p.c., odpowiednik art. 141 d.k.p.c. (por. np. orzeczenie z 24 sierpnia 1937 r., C I 2382/36, Zb. Urz. 1938 r., poz. 282, postanowienie z 5 stycznia 2000 r., I CKN 1143/00 oraz postanowienie z 14 stycznia 2000 r., I CKN 345/98, OSNC 2000 r., nr 7-8, poz. 140).

W doktrynie przyjmuje się, że przewodniczący przy badaniu pozwu pod względem formalnym nie może zadowolić się dołączeniem do niego dowolnego pełnomocnictwa, ale musi przestrzegać, by dołączone było niewadliwe pełnomocnictwo upoważniające do działania w imieniu powoda w danej sprawie. Jeżeli wymaganie to nie jest spełnione powinien mieć zastosowanie art. 130 k.p.c.

Wskazać należy na dwojakie znaczenie pełnomocnictwa - z jednej strony oznacza ono pochodzące od mocodawcy umocowanie pełnomocnika do działania w imieniu mocodawcy, a z drugiej strony - dokument obejmujący (potwierdzający) to umocowanie. Od udzielenia pełnomocnictwa należy odróżnić jego wykazanie przed sądem, stanowiące jeden z warunków jego skuteczności, a tym samym podejmowania czynności procesowych przez pełnomocnika w imieniu mocodawcy (por. np. uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z 10 lipca 2003 r., III CZP 54/03).

Zgodnie z art. 89 § 1 zdanie pierwsze k.p.c., pełnomocnik obowiązany jest przy pierwszej czynności procesowej dołączyć do akt sprawy pełnomocnictwo (rozumiane, jako dokument stwierdzający umocowanie) z podpisem mocodawcy lub wierzytelny odpis pełnomocnictwa. Dokument pełnomocnictwa lub jego wierzytelny odpis jest w tym wypadku jedynym dowodem potwierdzającym przed sądem istnienie umocowania pełnomocnika do działania w imieniu strony. Dokumentu tego, z wyjątkiem wypadku wskazanego w art. 118 k.p.c., nie można zastąpić innym środkiem dowodowym.

Mając to na względzie należy przyjąć, że wymaganie, aby do pisma procesowego dołączyć pełnomocnictwo (art. 126 § 3 k.p.c.), należy rozumieć jako obowiązek dołączenia dokumentu pełnomocnictwa, jeżeli pismo wnosi pełnomocnik, który wcześniej nie złożył pełnomocnictwa. Przepis ten służy realizacji obowiązku pełnomocnika, wynikającego z treści art. 89 § 1 k.p.c., wykazania umocowania. Na tle art. 126 § 3 k.p.c. nie budzi zatem wątpliwości, że załączenie dokumentu pełnomocnictwa do pisma procesowego, w sytuacji określonej w tym przepisie, stanowi warunek formalny tego pisma. Należy przy tym mieć na względzie, że warunek formalny w postaci załączenia do pisma (w tym wypadku do odwołania) pełnomocnictwa może być spełniony tylko w razie załączenia takiego dokumentu, z którego wynika skuteczne umocowanie osoby podającej się za pełnomocnika, do występowania w imieniu mocodawcy w danej sprawie. Tylko złożenie takiego dokumentu pełnomocnictwa może być ocenione, jako dochowanie warunku formalnego pozwu z art. 126 § 3 k.p.c. i wyklucza zastosowanie art. 130 § 1 k.p.c. Nie wystarczy natomiast złożenie pełnomocnictwa np. podpisanego przez inną osobę niż mocodawca, a nieuprawnioną do działania w jego imieniu.

Z powyższego wynika, że kognicja przewodniczącego przy badaniu dochowania warunków formalnych pisma procesowego w zakresie wynikającym z art. 126 § 3 k.p.c. obejmuje także badanie, czy dokument pełnomocnictwa został należycie sporządzony, a w szczególności, czy został podpisany przez mocodawcę i czy z jego treści wynika umocowanie do działania za mocodawcę w danej sprawie. Zważywszy, że dołączenie pełnomocnictwa do pisma procesowego stanowi jego warunek formalny, należy przyjąć, że niedochowanie wymagań, co do dokumentu pełnomocnictwa stanowi o niezachowaniu warunków formalnych w odniesieniu do całego pisma procesowego w rozumieniu art. 130 § 1 zd. pierwsze k.p.c. (por. uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z 14 grudnia 2001 r., III CZP 67/01, Prokuratura i Prawo. Orzecznictwo 2002 r., nr 6, poz. 38).

W rozpoznawanej sprawie odwołanie zostało podpisane przez B. W. – Dyrektora Biura. W tym stanie rzeczy należało uznać, że odwołanie zostało wniesione przez osobę podającą się za pełnomocnika i przedkładającą dokument pełnomocnictwa, który nie odpowiada warunkom formalnym, albowiem nie zawiera umocowania osoby podającej się

za pełnomocnika, do występowania w imieniu wnioskodawcy w postępowaniu sądowym. W takiej sytuacji należało podjąć czynności zmierzające do usunięcia braku formalnego odwołania wynikającego z braku pełnomocnictwa.

Rozważenia wymaga przede wszystkim, czy prawidłowo został zastosowany w tej sprawie art. 130 § 1 k.p.c.

W sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych przewidziany jest bowiem odrębny tryb postępowania, mający na celu odformalizowanie procesu i ułatwienie dochodzenia roszczeń. Temu celowi służy art. 468 k.p.c., który - odmiennie niż art. 130 k.p.c. - przewiduje usunięcie braków formalnych na posiedzeniu sądowym (wyjaśniającym). Przepis art. 468 § 2 pkt 1 k.p.c., zgodnie z którym czynności wyjaśniające mają na celu usunięcie braków formalnych pism procesowych, jako przepis szczególnie wyłącza możliwość zastosowania art. 130 § 1 k.p.c., tj. w tym wypadku zwrotu odwołania, w każdej sytuacji, gdy takie braki mogą być usunięte w trakcie czynności wyjaśniających. Sąd Apelacyjny podziela stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w postanowieniu z 21 kwietnia 2009 r., I UZ 7/09 (OSNP 2011 r., nr 1-2, poz. 28), że w postępowaniu w sprawie z zakresu ubezpieczeń społecznych, zwrotu odwołania w trybie art. 130 k.p.c., z powodu nieuzupełnienia braków formalnych odwołania wskazanych w art. 477¹⁰ k.p.c., można dokonać tylko wtedy, gdy uprzednio nie przyniosła skutku próba ich uzupełnienia w toku czynności wyjaśniających, czego zabrakło w niniejszym postępowaniu.

Odwołujący się powinien zostać wezwany do wykazania umocowania B. W. do reprezentowania go na podstawie art. 87 § 2 k.p.c. jako przez pracownika bądź też do przedłożenia pełnomocnictwa odpowiadającego wymogom art. 87 w zw. z art. 89 k.p.c. oraz art. 42 ust. 2 i 3 statutu Stowarzyszenia. Konieczne może okazać się zarządzenie przez Sąd I instancji czynności wyjaśniających na podstawie art. 468 § 1 i § 2 pkt 1, zmierzających do usunięcia braku formalnego odwołania.

Niezależnie od powyższego, Sąd Apelacyjny zwraca uwagę, że w razie przystąpienia do merytorycznego rozpoznania sprawy, co jednak może nastąpić dopiero po usunięciu braków formalnych odwołania, tj. wykazaniu przez odwołującego się umocowania do działania w jego imieniu osoby podpisującej odwołanie, wobec wskazania w zażaleniu, iż Stowarzyszenie działalność szkoleniową wykonuje, jako Niepubliczna P. (...) Ustawicznego zarejestrowana w Urzędzie Miejskim w E., a odwołanie dotyczy ustalenia podlegania obowiązkowemu ubezpieczeniu społecznemu wykładowców, którzy wykonywali umowy (w ocenie skarżącego o dzieło), właśnie na rzecz tego podmiotu i zgodnie ze statutem tej jednostki organem placówki jest dyrektor - B. W., rzeczą Sądu Okręgowego winno być ustalenie, czy zaskarżona decyzja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział Okręgowy w E. została wydana w stosunku do właściwego płatnika składek. W świetle okoliczności podniesionych w zażaleniu może bowiem budzić wątpliwości, czy w istocie płatnikiem składek jest Stowarzyszenie (...) w (...) Oddział (...) w E., czy też prowadzona przez Stowarzyszenie niepubliczna placówka kształcenia ustawicznego. W razie stwierdzenia, iż w decyzji błędnie została wskazana, jako strona Stowarzyszenie (...) w (...) Oddział (...) w E. Sąd Okręgowy powinien rozważyć konieczność stwierdzenia nieważności decyzji jako tzw. nieaktu. O ile bowiem kwestia wad decyzji administracyjnych spowodowanych naruszeniem przepisów postępowania administracyjnego pozostaje w zasadzie poza przedmiotem postępowania cywilnego, Sąd ubezpieczeń społecznych - jako sąd powszechny - może i powinien dostrzegać takie wady formalne decyzji administracyjnej, które decyzję tę dyskwalifikują w stopniu odbierającym jej cechy aktu administracyjnego, jako przedmiotu odwołania. Stwierdzenie takiej wady następuje jednak tylko dla celów postępowania cywilnego i ze skutkami dla tego tylko postępowania (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 lutego 2010 r., I UK 151/09).

W tym stanie rzeczy, wobec nieprecyzyjnych wezwań do uzupełnienia braku formalnego odwołania oraz zaniechania przeprowadzenia czynności wyjaśniających, Sąd Apelacyjny doszedł do przekonania, iż zaskarżone zarządzenie należy uchylić na podstawie art. 386 § 4 w zw. z art. 391 w zw. z art. 397 § 2 k.p.c., jak w sentencji postanowienia.